

ورود مجرمان سنتی به حوزه جرایم سایبری

دستگیری سه کیف قاپ اینترنتی در سال ۹۴ زنگ خطر را در خصوص ورود مجرمان سنتی به حوزه جرایم سایبری به صدا درآورده است. این سارقان که پیش از این با موتور در سطح شهر پرسه می‌زدند تا قربانی خود را شناسایی کنند، روش خود را تغییر داده و در پوشش خواستگاران اینترنتی کیف‌قاپی می‌کنند. آنها با پرسه‌زنی در شبکه‌های اجتماعی تلفن همراه، با دختران طرح دوستی ریخته و در پوشش خواستگار اعتماد قربانیان را جلب می‌کنند. آنها سپس با دختران قرار گذاشته و به بهانه این که قصد دارند عروس آینده خانواده را به مادرشان معرفی کنند، از دختران می‌خواستند طلای خود را همراه بیاورند تا در مقابل مادرشان از آن استفاده کنند. بعد هم در میان راه آقای خواستگار سرگرد گرفته و از همسر آینده‌اش می‌خواهد برای او قرص تهیه کند. دختر جوان هم غافل از همه جا سریع به داروخانه رفته و پس از بازگشت متوجه سرقت کیفش و طلا می‌شود.

علی حسینی، حقوق‌دان در این باره می‌گوید: مجرمان سنتی و اینترنتی با یکدیگر تفاوت‌های زیادی دارند. مجرمان سنتی به دنبال اقدامات

بلکه اگر هم این روابط به ازدواج بینجامد، در زندگی مشترک سوءظن و بی‌اعتمادی را برای دو طرف به همراه دارد. دوستی‌های اینترنتی با انگیزه تفنن، سرگرمی و هوسرانی شکل می‌گیرد. عمر این دوستی‌ها بسیار کوتاه است و آنچه باقی می‌ماند تعارض فکری و احساسی دختران و پسران و از دست دادن اعتماد به نفس و به وجود آمدن بدبینی در بین آنهاست. برای پیشگیری از چنین آسیب‌هایی باید خانواده‌ها به نقش حیاتی خود در برابر فرزندان آگاه شوند تا بتوانند الگوهای صحیح رفتاری را به فرزندان ارائه و آنها را در برابر آسیب‌های اجتماعی واکسین کنند. در این زمینه جامعه، خانواده و سازمان‌های مسئول می‌توانند با تقویت ارزش‌های اخلاقی، معنوی و انسانی و سست گرداندن معیارهای مادی در نظر جوانان، تقویت و توسعه مراکز ورزشی و تفریحی و برنامه‌ریزی صحیح برای اوقات فراغت آنها، ارائه خدمات رفاهی و اجتماعی به منظور برطرف کردن کمبودهای عاطفی کودکان و نوجوانان، پرورش احساس عزت نفس و اعتماد به نفس کودک و نوجوان در خانواده و مدرسه جلوی منور شدن جوانان در اجتماع و روی آوردن آنها به دوستی‌ها در فضای مجازی را بگیرند.

تماس خانواده‌ها با کارشناسان پلیس فتا از طریق سایت www.cyberpolice.ir استفاده از فیلم‌ها و برنامه‌های تربیتی، پرهیز از سختگیری و تنبیه و اجتناب از آسانگیری در تربیت فرزندان، تشویق فرزندان به رعایت تعادل و دوری از بی‌بندوباری، برقراری احساس امنیت در خانواده و جامعه و جلوگیری از بروز اضطراب در نوجوانان و جوانان را از دیگر زمینه‌های پیشگیری و مقابله با چنین آسیب‌هایی در فضای مجازی است.

دوستی‌های اینترنتی، راهی برای سرقت

گروهی از مجرمان هم، در فضای مجازی دوستی خاله خرسه دارند. آنها در پوشش عاشقی دلباخته وارد زندگی دختران جوان شده و با سخنان زیبا و دلنشین دختران را فریب می‌دهند. آنها با مشخصات جعلی، خود را افرادی پولدار معرفی می‌کنند. بعد هم با سوءاستفاده از دختران، بدون این که ردی از خود باقی بگذارند، متواری می‌شوند.

افزایش دوستی‌های اینترنتی و سوءاستفاده‌های صورت گرفته در آنها به یکی از دغدغه‌های والدین تبدیل شده است و پرونده‌های بسیاری را در این زمینه در پلیس فتا تشکیل داده است. سرهنگ علی نیک‌نفس، سرپرست معاونت تشخیص و پیشگیری پلیس فتا در این باره هشدار می‌دهد: دلبستگی‌های به وجود آمده در دوستی‌های اینترنتی در درازمدت ممکن است باعث سوءاستفاده افراد فرصت طلب شود و در تجربه این دوستی‌ها، فرصتی برای انتخاب و شناخت صحیح دختر و پسر از یکدیگر به وجود نمی‌آید. افراد در این گونه دوستی‌ها فقط ادعا می‌کنند که ارتباطشان با انگیزه از دواج است و این رابطه بیشتر بر عشق و رزوی کور استوار است و عنصر خردورزی و عقلانیت در تصمیم‌گیری‌های این چنینی وجود ندارد. دوستی‌های اینترنتی نه تنها مشکلی را برای پسران و دختران حل نمی‌کند،

متماس خانواده‌ها با کارشناسان پلیس فتا از طریق سایت www.cyberpolice.ir استفاده از فیلم‌ها و برنامه‌های تربیتی، پرهیز از سختگیری و تنبیه و اجتناب از آسانگیری در تربیت فرزندان، تشویق فرزندان به رعایت تعادل و دوری از بی‌بندوباری، برقراری احساس امنیت در خانواده و جامعه و جلوگیری از بروز اضطراب در نوجوانان و جوانان را از دیگر زمینه‌های پیشگیری و مقابله با چنین آسیب‌هایی در فضای مجازی است.

دوستی‌های اینترنتی، راهی برای سرقت

دوستی‌های اینترنتی، راهی برای سرقت

دنیای مجازی، فضایی

بی‌اطلاعی از خطرات اینترنت، بازار

ارگان‌های خصوصی و دولتی، رشد اقتصادی و در نهایت رشد اجتماعی افراد و ارتقای سطح آگاهی مردم از مهم‌ترین دستاوردهای اینترنت به شمار می‌رود، اما نکته قابل تأمل آن است که این پدیده پیامدهای منفی را نیز با خود به همراه دارد که اعتیاد به اینترنت، ورود به حریم شخصی افراد، شروع ارتباط‌های غیر عرفی و ایجاد بستر وقوع جرم، از جمله آنهاست.

این روزها داشتن گوشی هوشمندی که به نرم افزار ارتباطی مثل واتس‌آپ، لاین یا وایبر مجهز باشد، پول زیادی نمی‌خواهد و می‌توان با هزینه‌های اندک تلفن همراه یا تبلتی داشت که مجهز به وایبر یا نرم‌افزارهای مشابه باشد.

اما همین نرم‌افزارها که ابتدا خیلی هم مهم تلقی نمی‌شد، آسیب‌های اجتماعی‌اش به جایی رسیده که

سعیده اسدیان

شبکه‌های اجتماعی در سال‌های اخیر جزو لاینفک زندگی جوانان ایرانی شده است تا جایی که در هر زمان و مکانی چه مهمانی، چه کلاس درس یا محل کار، جلوه‌گری این شبکه‌ها وجود دارد و بیشتر جوانان حداقل عضو یکی از شبکه‌های اجتماعی همچون وایبر، تلگرام، لاین، تانگو، توییتر یا فیسبوک هستند. استفاده از هر نوع فناوری جدید به رغم مزایای خوبی که دارد، بدون شک با مضرات و تهدیدات متعددی همراه است و به جرأت می‌توان گفت که رکن اصلی بیش از ۵۰ درصد این شبکه‌ها را طنزهای هدفدار، عکس‌ها و فیلم‌های غیر متعارف و توهین به مقدسات تشکیل می‌دهد. ارتباط سریع با افراد و مؤسسات، سازمان‌ها،

نگاه کارشناس ۴

گرایش به عشق‌های مجازی

سعیدرضا عاملی، استاد ارتباطات دانشگاه تهران: با پیدایش و گسترش صنعت ارتباطات و در امتداد آن اینترنت به عنوان شبکه ارتباطی و اطلاعاتی جهانی، فضای مجازی تازه‌ای در عرصه زندگی به وجود آمد که می‌توان با عناوینی همچون «فضای دوم» و «فضای مجازی» از آن یاد کرد.

از جمله ابعاد منفی فضای مجازی می‌توان به آسیب‌ها و ناهنجاری‌هایی اشاره کرد که در حال تبدیل شدن به یکی از عناصر مرتبط با تحقیقات جرم‌شناسانه معاصر است. اینترنت افزون بر آثار و دستاوردهای مثبتی همچون به‌روز کردن اطلاعات، استفاده از مطالب علمی و دسترسی به فناوری‌های روز، بستری را فراهم کرده که به موازات آن گرایش نوجوانان و جوانان به چتر روم‌ها، عشق‌های مجازی، کلاهبرداری و سوءاستفاده از دختران و پسران با ارائه شخصیت‌های دروغین، از دواج‌های اینترنتی، دزدی اطلاعات و اخذی را موجب شده است. از یک

دهه پیش تاکنون که اینترنت در ایران جای خود را باز کرده، روابط دختر و پسر ابعاد تازه‌ای پیدا کرده، نخست چتر روم‌ها و شبکه‌های اجتماعی کاربران ایرانی را به سوی خود کشید. در کنار این دنیاهای مجازی، سایت‌های همسر یابی در ایران مشتری‌های ویژه خود را دارد. سایت‌هایی که تکلیفشان با هیچ کس، حتی خودشان معلوم نیست و هر کدام سازی می‌زنند؛ هر چند عمده آنها در ظاهر از یک فرمول برای همسرگزینی و همسر یابی استفاده می‌کنند. هر چند متولیان این تارنماها می‌گویند هدفشان تسهیل ازدواج جوانان است، اما در واقع این افراد با راه‌اندازی این مراکز مجازی پدیده موجه و مذهبی، بسیاری از انسان‌ها را قربانی و پلکان سودجویی خود کرده و اندکی به آسیب‌ها و پیامدهای منفی که چنین فضاهایی برای کاربران به بار می‌آورد، نمی‌اندیشند و هیچ نگرانی به خود راه نمی‌دهند. سوءاستفاده و اخذی از سوی مجرمان و حتی غوطه‌ور شدن شریک زندگی در وادی فساد، فحشا و بدگمانی در زندگی مشترک آینده، از جدی‌ترین آسیب‌های این فضا برای دختران است، هر چند پسران نیز از این پیامدها مصون نیستند.

نگاه کارشناس ۱

زندگی با شبکه‌های مجازی

شاید کمتر کسی را پیدا کنیم که در حال حاضر نگران اوضاع روابط عاطفی بین اعضای خانواده نباشد و ایبر یکی از ظرفیت‌هایی است که متأسفانه در اغلب موارد، به شکلی بد مورد استفاده قرار گرفته است. من در یک نگاه کلی فضای مجازی را فرصت می‌دانم نه تهدید ولی ای کاش سواد استفاده درست از این فضا را داشته باشیم.

امروزه در بسیاری از خانواده‌ها حتی در مهمانی‌ها به جای صحبت کردن با هم سرمان در گوشی تلفن همراهمان است.

جمع می‌شویم در یک مهمانی که با هم حرف بزیم ولی و ایبر و تلگرام نمی‌گذارند که با هم حرف بزیم و ارتباط برقرار کنیم. حتی در بسیاری از مواقع در روابط بین زن و شوهر و حتی والدین با فرزندان در خانه هم تاثیر منفی گذاشته است.

شاید برخی از افراد پناه بردن به و ایبر را راهی می‌دانند تا کمتر با دیگر اعضای خانواده یا بستگان در مهمانی‌ها ارتباط برقرار کنند، اما بدون شک تمایل به استفاده نامناسب و بیش از حد و نابجا از این ظرفیت و ظرفیت‌هایی شبیه و ایبر، نمی‌تواند نشانه خوبی در خانه باشد. فراموش نکنیم در فضای مجازی هیچ‌گونه احساسی بین ما رد و بدل نمی‌شود، گرچه ممکن است ما را سرگرم کند.

سید حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران: گسترش فناوری و دسترسی سریع به اطلاعات به دلیل تولیدات نرم‌افزاری هم فرصت است و هم تهدید. وقتی فرصت است که سواد استفاده صحیح را داشته باشیم، در غیر این صورت تهدید می‌شود و می‌تواند امنیت روانی ما را تحت الشعاع خود قرار دهد. چند وقت پیش با یکی از افراد بازنشسته و به عبارت بهتر «جهان دیده» نشستیم بودم. لابه‌لای صحبت‌هایمان اشاره‌ای داشت به سرعت دسترسی به اطلاعات و استفاده بیش از حد افراد از فناوری‌ها و نرم‌افزارها در جامعه و بخصوص خانه.

شاید بتوان گفت نگرانی ایشان این بود که در شرایطی که ما بیش از همیشه به محبت و گفت‌وگو با هم نیاز داریم، این ظرفیت‌ها از قبیل و ایبر، واتس‌آپ و لاین فرصت گفت‌وگوها را که در میان اعضای خانواده کم بوده، کمتر هم کرده است.

تعریف می‌کرد که برای دیدن نوه‌هایش آمده بود تهران، اما در این مدت یک هفته‌ای که اینجا بوده کمتر فرصت صحبت با هم را پیدا کرده و شب حتی سر شام، گوشی تلفن همراه روی میز غذا خوری بوده تا مبادا از غافله پاسخ دادن به دوستان غافل شوند.

نگاه کارشناس ۲

تجاوز سایبری

می‌گویند و تقریباً هر شخصی که از اینترنت برای منافع شخصی خود استفاده می‌کند، در صورت فقدان هوشیاری لازم می‌تواند قربانی جرایم اینترنتی باشد، چرا که فضای مجازی به هیچ‌عنوان امن نیست.

در ایران قانون اساسی در اصل ۱۶۵ ضمن برشمردن وظایف قوه قضاییه در بند ۵ این اصل صراحتاً یکی از وظایف قوه قضاییه را اقدام مناسب برای پیشگیری از جرم و اصلاح مجرمین قرار داده است، اما این که چه ساختار و سازمانی در سطوح مختلف ملی، منطقه‌ای و محلی می‌تواند این اصل را به جا مانده را اجرایی کند پرسش مهمی است که سال‌ها بی‌پاسخ مانده و اکنون لایحه پیشگیری از جرم به دنبال پاسخ به آن است.

بسته‌های اطلاعات شخصی تک‌تک ایرانیان در زیست بوم ارتباطاتی جدید در سرورهای ذخیره اطلاعات و ایبر، واتس‌آپ، تلگرام و انواع و اقسام نرم‌افزارهای جاسوسی دیگر که به همین منظور به رایگان در اختیار جهانیان قرار داده شده برای روز مبادا نگهداری می‌شود.

عباس امیری، کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم‌شناس: نامحدود بودن فضای مجازی، ناملموس بودن این محیط، توسعه و تغییر پذیری، پیچیدگی و تخصصی بودن و دسترسی آسان و سریع از دلایلی است که پای مجرمان سنتی را به محیط وب باز کرده است.

مجرمان در فضای مجازی از نظر آماری به ۳ گروه مجرمین سفید، مجرمین سیاه و مجرمین خاکستری تقسیم می‌شوند. از مهم‌ترین جرایم فضای مجازی می‌توان به کلاهبرداری‌های رایانه‌ای، جعل‌های اینترنتی، جعل محتوا و اسناد رایانه‌ای و هتک حیثیت افراد اشاره کرد.

همچنین می‌توان از جرایمی مانند تجاوز سایبری، فریب و دزدی سایبری، هرزه‌نگاری سایبری و خشونت سایبری نام برد. در تجاوز سایبری، عبور از مرزها و محدودیت‌ها و ورود به حریم خصوصی یا وارد کردن آسیب‌های گوناگون به اشخاص مانند هک کردن، وارد کردن ویروس به رایانه یا شبکه‌ای از رایانه‌ها اتفاق می‌افتد.

فریب و دزدی سایبری هم نمونه دیگری در این حوزه است، این اعمال در حوزه اقتصادی و نقض حقوق مالکیت معنوی افراد صورت می‌گیرد، مانند تقلب‌های بانکی و سرقت اطلاعات کارت اعتباری افراد. خشونت سایبری نوع دیگری از این دسته جرایم است که با آثاری چون وارد کردن آسیب‌های روانی زینبار یا تحریک افراد، آنها را برای انجام خشونت‌های فیزیکی علیه دیگران و محیط اطراف خود تشویق می‌کند و نتیجه آن نقض قوانین حقوقی حفاظت فردی، اجتماعی و حتی محیط‌زیست است.

به طور کلی هر جرمی را که به صورت آنلاین از طریق اینترنت انجام می‌شود جرایم اینترنتی

برای جولان مجرمان

مجرمان رایانه‌ای را داغ کرده است

شبکه‌ها نیست ولی در صورتی که کمیسیون مرکز ملی فضای مجازی بخواهد در این زمینه تصمیمی بگیرد، ما هم مسائل و پرونده‌هایی را که در این رابطه داریم مطرح می‌کنیم. اما مسأله‌ای که واضح است این که سامانه‌ها، رسانه‌ها و برخی برنامه‌هایی که بر گوشی‌های تلفن همراه نصب شده، آسیب‌های فراوانی برای خانواده‌ها همراه داشته است. وی با بیان این که پرونده‌های زیادی در پلیس فتای سراسر کشور در رابطه با نقض حریم خصوصی افراد ویژه بانوان که اغفال مسائل دوستیابی و همسر یابی شده‌اند، تشکیل شده‌اند، عنوان کرد: اگر لازم باشد ما هم مصداق‌های پلیسی برای فیلتر این برنامه‌ها داریم و می‌توانیم بیان کنیم که چقدر این مسأله برای کشور مشکل ایجاد کرده یا چقدر در این رابطه آسیب و تهدید برای کشور وجود دارد.

نوجوانان زیادی را به آغوش خطر می‌برد، واکنش و هشدار پلیس فتا را همراه دارد و در نهایت مسئولان را مجبور می‌کند برخی از این برنامه‌های اجتماعی را روی گوشی‌های هوشمند فیلتر کنند.

در همین زمینه ۲۱ شهریور ۹۳، سردار سید کمال هادیانفر، رئیس پلیس فتای کشور درباره پیام‌های توهین آمیزی که در فضاهای مجازی منتشر می‌شود، گفت: از پرونده‌هایی که پلیس فتا پیگیری کرده و به نتیجه رسیده، باید بدانید که پیام‌های خصوصی در و ایبر، واتس‌آپ و دیگر نرم‌افزارها توسط پلیس فتا قابل کنترل است. سردار هادیانفر در زمینه نقض حریم خصوصی و سوءاستفاده از اطلاعات افراد در شبکه‌های مبتنی بر تلفن همراه مانند و ایبر، لاین و واتس‌آپ و لزوم فیلتر این فضاها افزود: پلیس فتا مرجع فیلتر واتس‌آپ و و ایبر و دیگر

نگاه کارشناس ۳

پالایش لازم است

وجود نداشته و همین موضوع باعث سوء استفاده برخی سودجویان از این فضاها شده که تبعات خانوادگی و اجتماعی زیادی را هم به دنبال داشته است.

به اعتقاد بنده نظارت بر شبکه‌های اجتماعی باید به صورت یک طرح پالایش به مجلس ارسال شود تا به صورت یک قانون مدون تدوین شود و وظایف هر دستگاهی به طور مشخص در آن قانون ذکر شود.

مشخص کردن نحوه برخورد و فیلترینگ و تعیین حد و مرزها باید به گونه‌ای باشد که هیچ‌کسی اجازه ورود به حریم خانوادگی دیگران را نداشته باشد و باید این موضوع به صورت یک مصوبه باشد که نحوه شناسایی، حذف و برخورد آمرانه و قضایی با متخلفان مشخص شده باشد.

متأسفانه وقوع برخی جرایم اخلاقی و خانوادگی در این شبکه‌ها به دلیل فقدان نظارت صحیح بر آنها رخ می‌دهد که هیچ‌گونه پیگیری و پیگردی نیز برای متخلفان در نظر گرفته نمی‌شود و همین موضوع باعث وقیح‌تر شدن متخلفان می‌شود.

عباس صلاحی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی: ارزش‌های نظام جمهوری اسلامی با دیگر کشورها متفاوت است و با توجه به این موضوع، فیلترینگ برخی شبکه‌ها ضروری به نظر می‌رسد. البته بحث فیلترینگ تنها مختص ایران نیست و دیگر کشورها هم اقدام به فیلتر می‌کنند اما سطح و نحوه پالایش آنها متفاوت است.

البته ما در بحث کنترل فضای مجازی هنوز به نقطه مطلوب نرسیده‌ایم تا بتوانیم با قاطعیت بگوییم در این عرصه هیچ مشکلی نداریم.

نظارت و پالایش پیام‌ها در شبکه‌های اجتماعی به عهده نهادها و دستگاه‌های مختلفی است که اصلی‌ترین این نهادها وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، قوه قضاییه و نیروی انتظامی است. تا کنون نظارت جدی روی شبکه‌های اجتماعی